

VISIE

BLAD MET EEN MENING VOOR EEN WERELD IN BEWEGING

Wat als N-VA en Vlaams Belang België splitsen?

Het grote
Visie-regerings-
rapport

Wat Vlamingen
belangrijk
vinden over werk

Uit ervaring:
De vrijwillige voorzitter
van het kieslokaal

West-Vlaanderen
Provinciale speerpunten
voor de verkiezingen

VERKIEZINGEN 9 JUNI Wat denken de voorzitters van ACV en CM ervan?

Met de verkiezingen op 9 juni voor de deur, klopte Visie aan bij ACV-voorzitter Ann Vermorgen en CM-voorzitter Luc Van Gorp. Hun organisaties staan voor meer dan 4,5 miljoen leden in ons land. Hoe zien zij de toekomst tegemoet?

→ Tekst An-Sofie Bessemans & Nils De Neubourg → Foto Michael De Lausnay

Een op de zes Belgen is miljonair, kopten laatst verschillende kranten. Het gaat goed met de Belgen?

VAN GORP → 'CM publiceerde vorig jaar een studie waarin de samenleving opgedeeld werd in tien categorieën van welvaart. Enkel de allerrijkste groep maakt zich nooit zorgen over gezondheid of financiën. Negen Belgen op de tien hebben dus op een of andere manier wel zorgen. Veel mensen denken dat ze het goed voor elkaar hebben. Tot de dag dat zijzelf of hun kinderen in de problemen

komen, pakweg door een ongeval. Dan wordt hun financiële beweegruimte plots veel kleiner.'
VERMORGEN → 'Dan zijn er ook nog vijf op de zes Belgen die wel iedere dag hard moeten werken voor de kost. Algemeen hebben we een behoorlijke welvaart, dankzij goede lonen en sterke openbare diensten. En er is de sociale zekerheid waar mensen gelukkig op kunnen terugvallen. Maar we zien nu dat enkele partijen dat allemaal willen afbreken of ontmantelen.'

Immense winsten van bedrijven worden niet in vraag gesteld, terwijl de loonnormwet onderhandelingen over hogere lonen in de weg blijft staan.

→ ACV-VOORZITTER ANN VERMORGEN

Waar moet het beleid werk van maken?

VERMORGEN → 'De concrete dingen waar mensen van wakker liggen. Hun winkelkar. Hoe ga ik het einde van de maand halen? Ga ik mijn werk kunnen houden? Vindt mijn kindje een plaats in de crèche? Wat met mijn kind dat op de wachtlijst staat van de psycholoog of naar een speciale school moet? Wie gaat er voor mijn ouders of mezelf zorgen? Kan ik rekenen op het openbaar vervoer? Maar evengoed leidt wat er gaande is in de wereld tot extra onrust.'
VAN GORP → 'Ik heb zelf drie kinderen op kot. Twee maanden geleden moesten ze al laten weten of ze volgend academiejaar blijven. Elk van die koten werd op drie jaar tijd maar liefst 150 euro duurder, per maand. Dat wil zeggen dat wij nu elke maand 450 euro, en per jaar zelfs meer dan 5.000 euro meer moeten neertellen. Mijn kinderen vinden dat zelf ook lastig en voelen zich er niet goed bij. Waar komen die meerkosten plots vandaan? Waarom reageren we niet collectief tegen de stijgende huurprijzen? Er wordt vandaag veel winst gemaakt die niet gerechtvaardigd is.'

VERMORGEN → 'Net zoals ook de immense winsten van bepaalde bedrijven niet in vraag worden gesteld. Terwijl blijft de

loonnormwet, die vrije loononderhandelingen in de weg staat, ook bestaan. Die moet weg, zodat werken meer kan lonen.'

Sommige winsten bekijken we wel zeer kritisch, zoals die van private ondernemers in zorg. Uit een iVOX-bevraging in opdracht van Visie blijkt dat een verpletterende meerderheid zich daartegen kant.

VERMORGEN → 'Winst maken op kap van een patiënt, daarmee zetten lobbygroepen de kwaliteit en de betaalbaarheid onder druk.'

VAN GORP → 'De kloof tussen de aandeelhouders en de mensen die in de zorg werken is ongelofelijk groot. Die laatsten halen hun draagkracht uit de relatie met hun patiënt. Je ziet hetzelfde in de kinderopvang en in het onderwijs. Dat is mooi, maar het respect voor het werk dat

Als we kortzichtig blijven kijken en handelen naar klimaat, zullen we snel de gevolgen voelen.

→ CM-VOORZITTER LUC VAN GORP

zij doen moet ook terugkomen.'
VERMORGEN → 'Naast respect heeft het ook te maken met het loon en de arbeidsvoorwaarden. Als die niet goed zijn, raken sectoren onderbemand en krijg je knelpuntberoepen. Tegelijkertijd zie ik dat mensen soms geen kansen krijgen van werkgevers: ouderen, mensen met een migratieachtergrond, mensen met een medisch probleem of met een handicap. We moeten mensen ook kansen geven om zich om te scholen. En meer waardering tonen voor technisch en beroepsonderwijs vanaf het begin.'

Klimaat is nog niet gevallen als aandachtspunt voor het beleid.

VAN GORP → 'Over het klimaat en de gevolgen – ook op korte termijn – mag het blijkbaar niet gaan. Dat is heel vreemd. Als we kortzichtig blijven en daarnaar handelen, dan zullen we vrij snel de gevolgen voelen. Stemmen voor partijen die de klimaatverandering minimaliseren of zelfs ontkennen in plaats van de problemen bij de wortel aan te pakken, is bijna pervers. Hiervoor zullen wij met zijn allen een hoge factuur gepresenteerd krijgen.'
VERMORGEN → 'De politiek moet de kern van het probleem aanpakken en niet alles afwentelen op het individu. Zorg maar dat je klimaatneutraal bouwt of woont, elektrisch installeert, enzovoort. Wat nodig is, is een aanpak op het niveau van wijken, dorpen en steden. Zo wordt het voor iedereen betaalbaar. Daarom dat het ACV ook blijft pleiten voor een rechtvaardige fiscaliteit, met een eerlijke belasting op vermogens en winsten uit vermogen. De sterkste

schouders moeten de zwaarste lasten dragen.'
VAN GORP → 'De voorbereiding voor eerlijke, solidaire fiscaliteit is gebeurd en de hervorming stond ook in het regeerakkoord. Verder zijn we helaas niet geraakt. Nochtans is dat hoogstnodig. We hebben fiscale maatregelen nodig die de gezondheid ten goede komen, zoals promotie van gezonde voeding. De helft van de jongeren heeft overgewicht. Dat heeft op termijn een enorm effect op de betaalbaarheid van de gezondheidszorg.'

Als er na 9 juni een zeer rechtse regering zou komen, hoe rijmt dat dan met de warme zorgzame samenleving waar jullie voor staan?

VERMORGEN → 'Dat staat haaks op onze waarden. We zien wat er gebeurt, hoe mensen met een migratieachtergrond, maar ook syndicalisten, vrouwen en de holebigemeenschap gevisieerd worden. Er zijn voorstellen voor een kliklijn voor leerkrachten en om vrouwen terug aan de haard te krijgen. Kijk naar Hongarije of Italië. Ik lees nu in *Dagboek 1933* van Dirk Verhofstadt, hoe het gif erin sluipt. Toen dacht men ook dat het allemaal niet zo'n vaart zou lopen, tot er uiteindelijk gebeurde wat er gebeurde.'
VAN GORP → 'Niet hé. We hebben nood aan moreel leiderschap, aan politici die niemand in de steek laten, ook al betekent dat dat ze misschien niet naar de mond praten. Die beslissingen nemen die op het eerste gezicht misschien onpopulair zijn, maar hun best doen om draagvlak te creëren. Zodat zoveel mogelijk mensen het uiteindelijk beter hebben.' ■

Redactieadres Visie, PB 20, 1031 Brussel - e-mail: info@visieredactie.be - Lezersbrieven lezers@visieredactie.be - Abonnementen www.beweging.net/abonnementvisie - Verantwoordelijke uitgever Liesbeth De Winter - Redactie Simon Bellens, Nils De Neubourg, Dominic Zehnder, Lies Van der Auwera, Lieven Bax, Tinne Van Woensel, Ronni Theeboom, David Vanbellinghen, Sim Geerts, Sofie Buysse, Martine Creve - Hoofdredactie An-Sofie Bessemans, Wim Troch - Vormgeving Gevaert Graphics - Druk Coldset Printing Partners - Visie verschijnt maandelijks en is inbegrepen in het lidmaatschap van CM, ACV bouw - industrie & energie, ACV-CSC METEA, ACV-Transcom en ACV Voeding en Diensten - De beschrijving van de CM-diensten en -voordelen in deze publicatie heeft enkel een informatieve waarde. Bij twijfel of betwisting gelden enkel de statuten van het ziekenfonds. Meer info: www.cm.be/statuten -

Welke ministers verdienen een pluim voor hun werk?

Op welke cruciale beleidsdomeinen boekten ministers van de de Vlaamse en federale regering concrete sociale vooruitgang? Waar schoten ze tekort? Visie vroeg het aan experts.

(En wie komt beter niet terug?)

FEDERALE REGERING

Met een resem steunmaatregelen, de verhoogde tijdelijke werkloosheidsuitkering tijdens de coronapandemie en het uitgebreide sociaal energietarief beschermde de federale regering de koopkracht tijdens de COVID-19- en energiecrisis veel beter dan de buurlanden. Voor de verhogingen van de minimumlonen en uitkeringen die de sociale partners overeenkwamen, maakte ze budget vrij. Ondanks een veroordeling van de Internationale Arbeidsorganisatie behield de regering toch de loonnormwet die vrije loononderhandelingen verbiedt, en op het laatste nippertje miste ze de kans om een grote belastinghervorming door te voeren. De opvangcrisis van wettelijke asielzoekers is een smet op de mensenrechten, die ze bij de oorlog in Oekraïne en in Gaza wel hoog probeert te houden.

VOORUIT

VOLKSGEZONDHEID EN SOCIALE ZAKEN

FRANK VANDENBROUCKE

'Moest noodgedwongen focussen op de COVID-19-pandemie. Niettemin toonde hij flink wat ambitie om de zorg toegankelijker te maken, de ziekenhuisfinanciering te hervormen en komaf te maken met het opbod aan ereloonsupplementen. Hij investeerde sterk in betaalbare eerstelijnspsychologische zorg, zelfs gratis voor kinderen en jongeren onder de 24 jaar. Dat hij supplementen aan banden legde voor de laagste inkomens, en mensen die verstoken blijven van zorg bereikte met het project van Community Health Workers, verdient ook ruchtbaarheid. Maar de grote hervorming om een zorginfarct te voorkomen in een context van vergrijzing en personeelstekort staat nog in de kinderschoenen. Ook het beleid rond langdurig zieken blijft een moeilijk dossier waarin nog een lange weg te gaan is.' – *Luc Van Gorp, voorzitter CM*

SUCCES ALS CRISISMANAGER EN HERVORMER

WERK

PIERRE-YVES DERMAGNE

'De doelstelling uit het regeerakkoord van een werkzaamheidsgraad van 80 procent hing boven de regering. Zijn werkgelegenheidsconferentie leverde goede ideeën op, al bleef de uitwerking beperkt. Toch wist Dermagne, na advies van de sociale partners, het misbruik van dagcontracten in de uitzendsector aan banden te leggen. Het gebruik van dagcontracten is inmiddels maar liefst gehalveerd, en tienduizenden kunnen op langere contracten rekenen. Cruciaal is dat de Arbeidsdeal onder andere het individueel opleidingsrecht verankerde. Zijn inspanningen om ziekmakend werk te voorkomen en zijn specifieke wetgeving om spier- en skeletaandoeningen op het werk te bestrijden, de eerste in Europa, kregen te weinig aandacht. Hetzelfde geldt voor zijn inzet voor wetgeving rond hormoonverstoorders op het werk.' – *Ann Vermorgen, voorzitter ACV*

ONVOLDENDE AANDACHT VOOR STERKE RESULTATEN

FISCALITEIT

VINCENT VAN PETEGHEM

'Zijn blauwdruk voor een grote belastinghervorming komt sowieso op een of andere manier terug in een volgende regering. Alle experts denken grotendeels dat zijn weg, met een verschuiving van lasten op arbeid naar vermogen en consumptie, de juiste is. Dat die inspanningen zonder resultaat bleven, is dé gemiste kans van de federale regering. Maar ook los daarvan wist Van Peteghem de effectentaks te herstellen, auteursrechten te hervormen en de fiscaliteit te vergroenen, met name voor bedrijfswagens. Kreeg lof voor zijn eenmalige staatsbon, die ruim 21 miljard euro ophaalde, maar had beter structurele maatregelen genomen om banken de rente te doen optrekken, hoewel die stilaan in beweging schieten voor het vrij te komen geld van de staatsbon.' – *Ive Rosseel, ACV-studiedienst*

MINISTER VAN EEN MOEDIGE, MAAR GEBOYCOTTE BELASTINGHERVORMING

PENSIOENEN

KARINE LALIEUX

'Het regeerakkoord legde meteen een stelselmatische verhoging vast van het minimumpensioen en de inkomensgarantie voor ouderen (IGO). Dat kwam met name de laagste pensioenen ten goede. Ook deeltijds werkenden en onthaalouders, in de praktijk meestal vrouwen, gingen er in de pensioenberekening wat op vooruit. Helaas bleken de liberale krachten in de regering te sterk om gelijkgestelde periodes zoals werkloosheid en ziekte, eerlijk te laten meetellen voor het recht op een minimumpensioen. De pensioenbonus, die langer werken beloont, kost veel, maar de effectiviteit ervan is betwist. Voor grote dossiers zoals de zware beroepen, de financiering van het systeem en de koopkrachtvastheid van pensioenen zal de volgende regering een oplossing moeten vinden. Niet slecht gedaan dus, gezien de samenwerking van de regering, al blijven we op onze honger zitten voor een grondige hervorming.' – *Bart Smits, pensioendienst OKRA*

GOEDE MAATREGELEN EN GEMISTE KANS

ENERGIE

TINNE VAN DER STRAETEN

'Tijdens haar zorgvuldige aanloop naar de kernuitstap belandde ze door de Russische invasie in Oekraïne en de energiecrisis in een perfecte storm. Realistisch en pragmatisch maakte ze een nucleaire bocht. De toekomst zal oordelen over het akkoord met Engie. Met de klemtoon op groene waterstof en als voorloper van windenergie op zee bereidde ze de energietransitie voor. Het uitgebreid sociaal energietarief bleek tijdens de crisissen noodzakelijk voor veel gezinnen, maar verdiende bestendinging en verbetering met het oog op de onzekere lange termijn.'

– *Thomas Vael, ACV-studiedienst*

GROTE INSPANNINGEN VOOR HERNIEUWBARE ENERGIE

VLAAMSE REGERING

Ondanks enkele bijsturingen op het laatste nippertje, zoals voor de kinderopvang, kreeg de Vlaamse regering onder leiding van Jan Jambon (N-VA) het etiket 'hardvochtig' niet van zich afgeschud. Sociale huurders, het onderwijspersoneel, leerlingen met een andere thuistaal, het socioculturele sector en De Lijn zijn kop van jut voor een regering die bovenal vingerwijst naar 'individuele verantwoordelijkheid'. Zeker wat betreft armoedebestrijding scoort ze zwaar onder de lat, en op klimaatvlak saboteerde Vlaanderen al te vaak een Belgisch standpunt op internationaal niveau.

WONEN

MATTHIAS DIEPENDAELE

'Diependaele ziet sociale huisvesting niet als een weg naar sociale vooruitgang, maar als een tijdelijk, noodzakelijk kwaad. Hij legde extra voorwaarden op aan sociale huurders en rekent op de private markt om woningnood te verhelpen, vooralsnog zonder succes. Ruim 180.000 mensen wachten vandaag op een sociale woning en die wachtlijsten blijven aangroeien. Als een echte spelbederver laat hij geen kans onbenut om een negatief beeld van sociale huurders te schetsen, wat zwaar weegt op velen van hen.'

– *Eddy Van Den Eede, expert wonen beweging.net*

ZIJN IJVER DOET MEER KWAAD DAN GOED

MOBILITEIT

LYDIA PEETERS

'Files en slechte stiptheid van het openbaar vervoer verminderen de werk- en bereikbaarheid van jobs. Ook schoolkinderen die urenlang op de bus moesten zitten bleven het nieuws beheersen. Voor De Lijn moest minister Peeters weliswaar aan de slag met het hervormingsplan-basisbereikbaarheid van de vorige regering, maar zonder extra middelen zorgde dat vooral voor minder openbaar vervoer. Heel veel bushaltes verdwenen, en bus en spoor zijn minder goed op elkaar afgestemd dan in het buitenland. Voor wie afhankelijk is van de bus, dreigt meer vervoersarmoede. Dat staat in schril contrast met de premies die Peeters uitschreef voor elektrische auto's tot 40.000 euro.' – *Koen Repriels, ACV-studiedienst*

ZAL HERINNERD WORDEN ALS MINISTER VAN TESLA-SUBSIDIES

WELZIJN

HILDE CREVITS

'Gesterkt door acties voor de kinderopvang, voor personen met een handicap en voor de ouderenzorg haalde Crevits veel middelen binnen in een moeilijke budgettaire context. Ze verhoogde twee jaar op rij het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden en zorgde voor een betere betaalbaarheid van woonzorgcentra. Toch blijven de noden torenhoog, met lange wachtlijsten en personeelstekort. In de geestelijke gezondheidszorg breidde ze het aanbod uit met onder andere de Overkophuizen. Haar luisterend oor voor partners in het veld gaf ver-
trouwen.' – *Luc Van Gorp, voorzitter CM en Jolien De Norre, ACV-studiedienst*

MOOIE REALISATIES EN BELANGRIJKE INVESTERINGEN, MAAR NODEN BLIJVEN HOOG

ONDERWIJS

BEN WEYTS

'De COVID-19-pandemie, het schrijnende lerarentekort, dalende prestaties van Vlaamse leerlingen in internationale rankings, en een toenemende vraag naar zorgnoden maakten de afgelopen legislatuur voor onderwijs niet gemakkelijk. In dat heikele debat richtte Weyts zich te vaak op zijn eigen profilering en wees hij met beschuldigende vingers in plaats van bruggen te bouwen, net nu scholen en leerkrachten het steeds moeilijker hebben. Klassen zonder leerkracht, de B-stroom, het buitengewoon onderwijs, vroegtijdige schoolverlaters, of het praktijkonderwijs kregen niet de aandacht die nodig was.' – *Sam Coomans, ACV-studiedienst*

WAT BATEN PYJAMABROEK EN BRIL ALS DE MINISTER NIET ZIEN WIL?

TEWERKSTELLING EN ECONOMIE

JO BROUNS

'Brouns zette het beleid verder van zijn partijgenoot Hilde Crevits, die minister van Welzijn werd. Hoewel onder hem de aandacht verschoven naar de landbouw, werkten wel het tewerkstellingsbeleid intensief samen met de sociale partners. Daarbij lag de klemtoon te vaak op activering, ook in de communicatie, onder meer met misplaatste triomfberichten over sancties van de VDAB en de verdere uitwerking van de gemeenschapsdienst. Was ook zeer actief in het dossier-Van Hool. In de sociale economie kregen collectief en individueel maatwerk wel een belangrijke impuls, en ook het Vlaams opleidingsverlof werd verbreed. Sprong in de bres voor dienstchequewerknemers, al oogt het resultaat voor werknemers mager. Vooral voor werkbaar werk en loopbaanbeleid kregen Brouns en Crevits in deze coalitie weinig gedaan.' – *Stijn Gryp, verantwoordelijke Vlaams ACV*

MOEST ZICH BEWIJZEN OP KORTE TIJD, WISSELENDE RESULTATEN

Vincent Van Peteghem: © European People's Party - CCA 2.0 G / Karine Lalieux: © Belgian Presidency of the Council of the EU 2024 - CCA 2.0 G / Tinne Van der Straeten: © IAEA Imagebank - CCA 2.0 G / Matthias Diependaele: © Jürgen de Witte - CCA-SA 4.0 I / Lydia Peeters: © Voka Kamer van Koophandel Limburg - CCA 2.0 G / Hilde Crevits: © Wdecrain / Marco Mertens - CCA-SA 4.0 I / Ben Weyts: © EU2018BG Bulgarian Presidency - CCA 2.0 G / Jo Brouns: © Majem Merck - CCA-SA 4.0 I / Licentielinks: https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.en, https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.en / Alle beelden werden in zwart-wit geplaatst en gedetouréerd

ACV haalt absolute meerderheid bij sociale verkiezingen

Bij de sociale verkiezingen behaalde het ACV nationaal maar liefst 55 procent van de zetels in de Comités Preventie en Bescherming en 53% van de zetels in de ondernemingsraden. Die resultaten maakte de FOD WASO bekend.

Het ACV blijft ook ditmaal veruit de grootste vakbond in Vlaanderen, Brussel en Wallonië. En dat geldt zowel voor arbeiders, bedienden, jongeren als kaderleden. Het ABVV volgt in comités met 34,2 procent, ACLVB behaalt 10,4 procent. In ondernemingsraden haalt het ABVV 34,6 procent, ACLVB haalt hier 10,9 procent.

Vervrouwelijking

Opvallend is het hoge aantal vrouwen onder ACV-verkozenen: maar liefst 43,26 procent in de comités. 'Wat me persoonlijk bijzonder verheugt is dat de vrouwelijking van onze afgevaardigdengroep zich verder doorzet', reageert Ann Vermorgen, voorzitter van het ACV. 'De constructieve en oplossingsgerichte aanpak van de ACV-afgevaardigden wordt duidelijk gesmaakt door de werknemers. Dat geeft moed in tijden van enorme maatschappelijke polarisatie en individualisering.' ■

© ID/ Firmin De Maitre Maitrise

Stemzorgvuldig geeft verrassende inkijk in zorgthema's

Begin mei lanceerde Samana, de vereniging voor mensen met een chronische ziekte en mantelzorgers, een opvallende stemtest. In 27 stellingen, volledig gefocust op zorgthema's, kan de kiezer nagaan welke partij het meest aansluit bij de eigen opvattingen. De stemtest weet daarbij een aantal clichés te weerleggen, stelt professor Politieke Wetenschappen (VUB) Dave Sinardet vast, die de test mee uitwerkte.

'Er wordt vaak gezegd dat Vlaams Belang links is op socio-economisch vlak, maar deze test nuanceert dat sterk. Zo is Vlaams Belang samen met andere rechtse partijen tegen een hoger loon voor verpleegkundigen, tegen praktijktesten om discriminatie van mensen met een handicap op te sporen of voor strengere controles

op mensen met een ziekte-uitkering', aldus Sinardet.

N-VA blinkt uit in besparingen op zorg en is voorstander van een lagere groeinorm voor de zorg. Wachtlijsten wegwerken in zorg komt dus n  de begroting op orde krijgen, vindt N-VA.

Waar partijen het wel over eens zijn? Een bezoek aan de psycholoog van maximaal 11 euro en meer middelen voor De Lijn om bushaltes toegankelijker te maken voor minder mobiele reizigers, zijn punten waarover vrijwel alle partijen het eens zijn. 'Dat zijn dus zaken die men makkelijk kan uitvoeren na de verkiezingen, tenminste als partijen het ook belangrijk vinden', besluit Sinardet. ■

~ www.stemzorgvuldig.be

Aanvraag thematisch verlof moet elektronisch vanaf 1 juli

Wie een aanvraag wil indienen voor tijdskrediet of thematisch verlof, kan dat vanaf 1 juli 2024 enkel nog elektronisch. Dat geldt voor alle sectoren, enkel in het onderwijs gaat de maatregel pas in vanaf 1 oktober.

Volgens de RVA zal dit leiden tot een snellere behandeling van aanvragen en geen fouten meer bij het overnemen van gegevens.

Wie een aanvraag wil indienen, stelt eerst de werkgever op de hoogte. Die vult eerst zijn deel van de aanvraag op de portaalsite van de Sociale Zekerheid. Vervolgens vult de werknemer verder aan via Break@work. De RVA voorziet wel in een overgangsperiode. Wie digitaal problemen ondervindt kan nog tot 1 oktober 2024 een papieren aanvraag indienen. ■

~ Meer info vind je op rva.be/breakatwork

Valse mails in naam van CM verstuurd

Er zijn momenteel oplichters actief die geld, persoonlijke gegevens of wachtwoorden proberen te krijgen in naam van CM. Dit gebeurt via e-mail of telefoon. Soms vragen ze om software te downloaden of komen ze zelfs aan de deur. Ga hier niet op in. Controleer altijd of de berichten echt van CM komen. Het e-mailadres van CM eindigt op @cm.be of @info.cm.be.

door te spelen, online een betaling te doen of software te downloaden zijn verdacht. CM zal je nooit via mail, sms, Whatsapp of telefoon om deze gegevens vragen of aan de deur komen om je een premie te laten betalen. Klik niet zomaar op de link in een verdachte mail. Een link in een CM-mail gaat naar www.cm.be, mijn.cm.be of campaigns.cm.be. ■

~ Stuur een verdachte mail door naar verdacht@safeonweb.be.
~ www.cm.be/phishing

Vragen om dringend persoonlijke gegevens aan te passen, bankgegevens

welkom op onze **ontdekdagen** | 17/06 t.e.m. 22/06

-€5

kortingsbon*

-€5 bij netto-aankoop van minstens €30

* Actie geldig t.e.m. 31 juli 2024, bij afgifte van deze bon in een Goed thuiszorgwinkel en op onze webshop met code VISIES. Cumuleerbaar met CM-ledenkorting en andere acties. Niet cumuleerbaar met andere waardebonnen. Niet geldig op verstrekingen. 1 bon per klant.

Ontdek ons zorggamma en krijg advies van eigen specialisten, partners en leveranciers.

- demonstraties van hulpmiddelen om langer thuis te wonen
- gratis infosessies en thema-avonden
- laat gratis je rollator nakijken

📍 Kom langs in **Gentbrugge, Roeselare, Sint-Joris-Winge, Hasselt** of in onze nieuwe thuiszorgwinkel in **Schoten**.

➔ www.goed.be/ontdekdagen

Breintrein

		1			7	
2			4	9	8	
			7	3		
	9			8	6	
8		5	2	3	1	7
7					2	
	6		1			5
			5	3		
	1					6

Zomertips voor gezinnen

SCHATTEN VAN Vlieg

SPEUREN OP DE SCHEPSWERVEN VAN BAASRODE

De Schatten van Vlieg zitten verstopt op de gekste plekken. Zelfs op scheepswerven! In Baasrode mag je proeven van het leven als schipper of scheepsbouwer. Volg het doe-parcours en denk goed na, want met slimme oplossingen wordt zwaar werk kinderspel. Alle opdrachten tot een goed einde gebracht? Dan komen jullie vanzelf uit bij de goedgevulde schatkist. Er is een speurtocht voor kleuters, en eentje voor kinderen tot 11 jaar.

~ www.schattenvanvlieg.be

PROEVEN VAN PERMEKE

Heel wat musea laten je deze zomer proeven van kunst. Zoals het Permekemuseum in Jabbeke: een reeks kijk-, zoek- en doe-opdrachten in het museum en de mooie tuin errond brengen jullie steeds dichtter bij de schat. En onderweg leren jullie alles over de schilder Constant Permeke en zijn kunstwerken. Na de schattenjacht mag je zelf ook creatief aan de slag met de tekenplaat van het museum, of nestel je in de tuin voor een gezellige picknick.

Ook in dierenland zijn er fijnproevers en alleseters: elk dier heeft zijn voorkeuren, net zoals jij. Benieuwd wat een koe, vos of vlieg het liefst op zijn bord krijgt? Ga op speurtocht op Domein Kiewit in Hasselt: je krijgt er niet alleen boeiende weetjes voorgeschoteld, je mag ook écht proeven van de natuur. Het domein is bovendien ideaal voor een dagtripje: blijf nog wat hangen in het speelbos, op de kinderboerderij of in de grote buitenspeeltuin.

MET DIEREN AAN TAFEL OP DOMEIN KIEWIT

~ www.schattenvanvlieg.be

België splitsen? Weg welvaart!

De komende verkiezingen kunnen allesbepalend zijn voor de toekomst van ons land. De Vlaams-nationalisten van N-VA en Vlaams Belang hebben hun zinnen gezet op de splitsing van ons land. Maar is die Vlaamse onafhankelijkheid wel zo'n goed idee?

– Tekst **Dominic Zehnder** – Foto **ID / Maarten De Bouw**

In het druk bekeken VTM-programma *Het Conclaaf*, waarin de kopstukken van de Vlaamse partijen een weekend doorbrengen in een kasteel, gaat er verhit aan toe tussen N-VA voorzitter Bart De Wever en Tom Van Grieken van Vlaams Belang wanneer de Vlaamse onafhankelijkheid ter sprake komt. Vooral Van Grieken lijkt daarbij vast te houden aan het eenzijdig uitspreken van een Vlaamse onafhankelijkheid vanuit het Vlaams Parlement.

Struikelblok nummer één daarvoor is Brussel. Onze hoofdstad zorgt voor een groot stuk van onze welvaart. Ze is de grootste economische motor van België. Een groot deel van die welvaart gaat bovendien elke dag mee naar huis met de tienduizenden pendelaars uit Vlaanderen én Wallonië. Afstand doen van Brussel is dus voor geen enkel gewest een realistische optie, zeker met het oog op de verschillende Europese en internationale instellingen die er gevestigd zijn.

En over die pendelaars gesproken: ook de spoorwegen zouden allerm minst gebaat zijn bij het splitsen van het land. N-VA pleit al meer dan een decennium voor een regionalisering van het spoor. Mobiliteitsminister Gilkinet (Ecolo) liet dat plan onderzoeken, maar daaruit blijkt dat het de malaise bij het spoor niet zou oplossen, integendeel. Bijna 1.200 treinen steken elke dag de gewestgrenzen over en zo'n 1.500 treinen houden halt in Brussel. Een op de twee reizigers pendelt over de gewestgrenzen heen. Een geregionaliseerd spoorbedrijf zou tot gevolg hebben dat zij vaker zouden moeten overstappen, er extra eindhal-

tes moeten komen die de prijs de hoogte in jagen. Ook de havens in Antwerpen, Gent en Zeebrugge zouden hun kosten zien stijgen, omdat de belangrijkste aanvoerlijnen vanuit het buitenland door Wallonië lopen.

Brexit-scenario

Economen zijn het erover eens dat een splitsing alles behalve een rooskleurig scenario zou betekenen voor onze welvaart. André Decoster van de KU Leuven zei vorig jaar daarover nog in *De Morgen* dat het einde van België niet alleen Wallonië in armoede zou storten, maar ook Vlaanderen pijn zou doen. De econoom wijst daarbij naar de Brexit, waar men ook gouden bergen beloofde en de 'miljardentransfers naar Europa' ging tegenhouden en terug aan het eigen volk ging geven. Het Verenigd Koninkrijk kijkt nu aan tegen een instortende economie, armoede en torenhoge inflatie. Tegen 2035 zal de Brexit de Britten maar liefst 361 miljard euro meer gekost hebben dan wanneer zij EU-lid waren gebleven, terwijl alle politieke pleitbezorgers ervoor intussen met de noorderzon verdwenen zijn.

Ook politiek econoom Hielke Van Doorslaer van Denktank Minerva is stellig dat splitsen geen goed idee is voor onze welvaart: 'Berekeningen tonen wel dat bepaalde regio's meer noden hebben dan andere, waarbij vooral de oude industriële as tussen Charleroi en Luik erboven uitsteekt. Maar dat een voormalig bloeiend industriegebied nu problemen heeft, zie je ook in het Ruhrgebied in Duitsland of het noordoosten van Frankrijk. Je moet die regio's net

zoveel mogelijk ondersteunen om er op lange termijn opnieuw vruchten van te plukken. De sociale zekerheid heeft alle baat bij de grootst mogelijke schaal. Hoe meer mensen bijdragen aan de welvaart, hoe stabiel het systeem. De Waalse en Brusselse bevolking is jonger dan de Vlaamse. Vlaanderen telt beduidend meer gepensioneerden. Knip je dus de jongere bevolking weg die wel degelijk ook vanuit Wallonië en Brussel bijdraagt voor wie met pensioen is, dan creëer je op termijn een nieuw probleem. Vandaag vergrijsst vooral onze kust aan een sneltempo. Ga je je dan ook van West-Vlaanderen afscheiden?'

De sociale zekerheid heeft baat bij de grootst mogelijke schaal.

– **HIELKE VAN DOORSLAER**

Hoeveel de splitsing van het land écht zou kosten, daarover is het gissen. Vlaamsgezinde economen kwamen in 2014 uit op 237 miljard. Anderen spraken toen al van het dubbele. Bovendien is onze staatsschuld in de laatste tien jaar verder opgelopen – te wijten ook aan de taxshift die N-VA tijdens de vorige legislatuur doorvoerde – waardoor de prijs voor de onafhankelijkheid astronomische proporties heeft aangenomen.

Catalonië achterna

Terwijl de EU interne strubbelingen liever kwijt dan rijk is, wordt er buiten

>>

Als het van Bart De Wever (N-VA) en Tom Van Grieken (Vlaams Belang) afhangt, barst ons land.

>> de Unie al handenwrijvend naar het politiek toneel bij ons gekeken, zegt Ruslandkenner Katlijn Malfliet (KU Leuven): 'Rusland zoekt al sinds de val van de Berlijnse Muur contact met extreemrechtse partijen in heel Europa. Door extreemrechtse nationalisten binnen hun invloedssfeer te krijgen, probeerden ze Europa steeds meer uit elkaar te drijven. Zo werd in België onder andere de kwestie rond de faciliteitengemeenten rond Brussel mee opgezweept door rapporten die afkomstig waren van aan het Kremlin verbonden instituten. Een partij als Vlaams Belang is voor hen een ideale partner, omdat zij staan voor destabilisatie van het land en tegen progressieve vrouwen- en lgbti+ rechten.'

Slechts zeven à negen procent van de Vlamingen is echt gewonnen voor de onafhankelijkheid.

→ BRUNO DE WEVER

Hendrik Vos, professor politieke wetenschappen en EU-expert aan de UGent, wijst erop dat het uiteenvallen van een EU-land een primeur zou zijn. 'Je bent niets met het uitroepen van je onafhankelijkheid, als de rest van de wereld je als staat niet erkent. Kijk maar naar Catalonië.'

Ook Bart De Wever verwijst in *Het Conclaaf* naar Catalonië en laat uitschijnen dat dat een scenario is dat hij te allen prijze wil vermijden. 'De keuze om resoluut te gaan voor het confederalisme was natuurlijk een slimme zet om zich zo niet meer als separatistische partij te moeten presenteren. Daarmee lok je ook de kiezers die minder nationalistische gevoelens hebben', legt zijn broer en historicus Bruno De Wever uit. 'Op de hoofdzetel van de N-VA beseffen ze natuurlijk dat er geen draagvlak bestaat bij de bevolking voor een onafhankelijk Vlaanderen. Volgens langdurig en onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek van Ipsos is slechts zo'n zeven à negen procent van de Vlamingen echt gewonnen voor de onafhankelijkheid. Een eenzijdige afscheuring van Vlaanderen zou de N-VA daarom

doen imploderen, dus daar gaan ze zich niet aan wagen.'

Confederalisme als tussenstap

Een korte blik op de website van N-VA leert echter dat het confederalisme slechts als zoethouder dient. Daar lezen we dat 'De N-VA streeft naar een onafhankelijk Vlaanderen als lidstaat van een sterk Europa. Dat zien we gebeuren via een evolutie, geen revolutie. Via tussenstappen dus en steeds op basis van een democratische meerderheid, een draagvlak bij de bevolking.' Voor de ultieme tussenstap van het confederalisme, waarbij het federale niveau behalve voor buitenlands beleid, het afbouwen van de staatsschuld en defensie voor niets meer bevoegd is, lijkt er momenteel haast geen animo te bestaan bij andere partijen. Desondanks stuurt de N-VA aan op een nieuwe staatsvorming om toch opnieuw stappen in die richting te zetten.

'Het is een zichzelf vervullende voorspelling', zegt politicoloog Nicolas Bouteica (UGent). 'Wanneer je mensen aan het stuur hebt die er vooral op uit zijn om aan te tonen dat België niet meer werkt, dan zal het ook niet meer werken. Tegelijk zijn er stemmen die opgaan om bepaalde zaken te herfederaliseren, zeker in de nasleep van de coronacrisis waarin onze complexe staatstructuur pijnlijk duidelijk werd.'

Maar die staatsstructuur zou op dit moment niet onze grootste zorg mogen zijn, vindt Bruno De Wever. 'De klimaatverandering en het instorten van de biodiversiteit met alle problemen die daarmee gepaard gaan, zijn problemen die onze volledige aandacht vereisen, want die stoppen niet aan onze denkbeeldig getrokken grenzen, of het nu een Belgische of Vlaamse grens is.' ■

Factcheck.

WAAR

België beschermde tijdens crisissen de koopkracht het best van alle OESO-landen

Tijdens de energiecrisis steeg de Belgische koopkracht met 2,9 procent, terwijl ze in de OESO-landen gemiddeld 3,8 procent afnam. België beschermde de koopkracht met voorsprong het best.

Terwijl de ongeziene inflatie door de energiecrisis in 2022 en 2023 bijna overal ter wereld tot een sterk koopkrachtverlies leidde, gingen de inkomens er in België op vooruit. Cijfers uit de zomer van vorig jaar van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), een internationale organisatie van vooral welvarende landen, tonen dat aan.

Gemiddeld lagen de reële lonen – de lonen in verhouding tot de stijgende kosten van levensonderhoud – in de OESO-landen zo'n 3,8 procent lager in 2023 dan een jaar eerder. Landen zoals Hongarije of Tsjechië zagen zelfs een koopkrachtverlies van meer dan tien procent. De koopkracht in België daarentegen steeg in diezelfde periode met 2,9 procent: het meest van alle OESO-landen en ruim meer dan de dichtste achtervolgers, Costa Rica (1,7 procent), Israël (0,6 procent) en

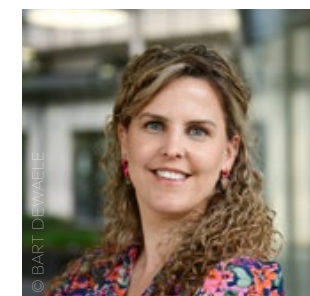
Nederland (0,4 procent). Volgens de Nationale Bank en het Planbureau zijn Belgen sinds de start van de Vivaldi-regering in 2020 gemiddeld 2,2 procent beter af.

Dat hebben we vooral te danken aan onze automatische loonindexering, die de lonen snel doet stijgen als het leven duurder wordt, terwijl daar in andere landen een trager en onzeker proces van loononderhandelingen voor nodig is.

Dat rijmt met de vaststelling dat de economische groei in België beter was dan in de buurlanden en het Europese gemiddelde. Cijfers van de Europese Commissie van begin dit jaar leren dat de behouden koopkracht zorgde voor een groei van 1,5 procent in 2023, tegenover een Europees gemiddelde van 0,5 procent. De Duitse economie kromp zelfs.

Economen aan de UGent beweerden recent dat die koopkrachtbescherming minder goed standhield in de eerste maanden van 2024. Dat wijten de onderzoekers aan de berekening van de energiekosten in de index, die de inflatie eerst over- en vervolgens onderschatte. Hoogleraar aan de KU Leuven André Decoster nuanceert: 'Die negatieve evolutie heeft te maken met de laatste twee à drie maanden en bovendien kent de rekenmethode van de onderzoekers een paar beperkingen. De kinderbijslag zit er niet bij en als een gezin bij meerdere banken zit, is het beeld verstoord. Ook hing het bijvoorbeeld af van welk type energiecontract je hebt. Als we naar de crisisperiodes vanaf 2020 kijken, dan werd de koopkracht goed beschermd.' ■

We vragen het aan.

Lien De Vos, beleidsexpert CM

Kan een patiënt die wordt weggebracht naar spoed zelf het ziekenhuis kiezen?

Na een oproep via 112 wordt de patiënt vervoerd naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis dat een erkende spoedgevaldienst heeft en dat op het ogenblik van de oproep het snelst bereikbaar is vanaf de plaats waar de patiënt zich bevindt. Zo blijft het systeem van dringende geneeskundige hulpverlening gegarandeerd.

Als de patiënt voor een heel specifiek ziektebeeld al wordt behandeld in een bepaald ziekenhuis en dat belangrijk kan zijn in het kader van verdere opvolging, dan kan er worden afgeweken. Maar enkel wanneer de extra rijtijd niet meer dan tien minuten bedraagt en er een attest is van de huisarts of behandelend specialist. In geval van nood aan specifieke diagnostische en/of therapeutische middelen, bijvoorbeeld bij ernstige brandwonden, zoekt men naar het dichtstbijzijnde adequate ziekenhuis. Ook in geval van een medisch rampenplan kan er worden afgeweken.

Maar algemeen kun je dus zelf het ziekenhuis niet kiezen. Natuurlijk is het belangrijk dat je als patiënt zo snel mogelijk verzorgd wordt, maar het kan wel een prijsverschil met zich meebrengen als je uiteindelijk zou worden opgenomen. Bij een opname op spoed mogen geen supplementen worden aangerekend. Blijkt nadien een opname in het ziekenhuis toch nodig, dan kunnen er wel ereloon- en kamersupplementen worden aangerekend wanneer je uit eigen keuze op een eenpersoonskamer verblijft. Die supplementen verschillen per ziekenhuis.

CM pleit voor een stapsgewijze afbouw van ereloonssupplementen, die deel moet uitmaken van een bredere hervorming van de ziekenhuisfinanciering. ■

Beste politici, hiervan ligt de werkende Vlaming écht wakker

iVOX legde op vraag van Visie 1.000 Vlamingen verschillende stellingen voor. Welke prioriteiten de Vlaming ziet op gebied van zorg en gezondheid was al te lezen in een vorige editie van Visie en op Visie.net. Vandaag: waar ligt de werkende Vlaming vooral wakker van?

– Tekst Nils De Neubourg

De Vlaamse werknemer snakt naar een hoger loon

Een voelbare loonsverhoging. Dat zet ongeveer drie kwart van de werkende Vlamingen in hun top drie van wat een werkgever voor hen kan doen. Het verschijnt zelfs vaker in die top drie dan meer vakantiedagen en meer waardering voor het werk. Meer dan vier op de tien onder hen vinden het zelfs een absolute prioriteit.

Ook uit andere bevragingen blijkt het belang van koopkracht als verkiezings-thema. Peiling na peiling eindigt het bovenaan de lijst van de onderwerpen waar de kiezer van wakker ligt. Nochtans schat de helft van de mensen in dat een voelbare loonsverhoging eigenlijk wel haalbaar is voor de werkgever. Zij achten de financiële situatie van hun bedrijf of organisatie daarvoor voldoende positief.

HOE WIL cd&v DAT AANPAKKEN?

'Dankzij de fiscale hervorming die minister Vincent Van Peteghem uitstekende (maar er nog niet kwam, red.), kunnen werknemers er stevig op vooruitgaan. Het is een verschuiving van belastingen op arbeid naar vermogenswinsten en vervuiling. Een middenklassegezin met twee kinderen kan op jaarbasis zo tot ongeveer 7.500 euro minder belastingen betalen.'

'Door een netto-indexering of allerlei flexibele, onbelaste regimes – zoals de liberale partijen – halen we onze sociale zekerheid onderuit. Bovendien zou zo'n netto-indexering voor werknemers ook minder vakantiegeld, een lagere eindejaarspremie en op lange termijn een lager pensioen opleveren.' ■

4 op de 10 Vlamingen heeft vaak gezondheidsklachten door het werk

Eerder dit jaar braken we in ons land een weinig benijdenswaardig record. Voor het eerst waren er volgens het Riziv meer dan 500.000 langdurig zieken. Meer dan de helft van de mensen die door ziekte of een ongeval langdurig thuis zijn, ziet de oorzaak minstens deels in het werk zelf, bleek eerder al uit onderzoek van CM. Maar ook wie aan het werk is, heeft steeds meer gezondheidsklachten.

Op amper vijf jaar tijd is het aantal werknemers met klachten aanzienlijk gestegen. Dat meldde Mensura onlangs. Het aantal fysieke klachten ging volgens het preventiebedrijf met bijna een kwart omhoog. Fysieke klachten komen het vaakst voor in de bouwsector, maar de toename is de laatste vijf jaar het grootst in het onderwijs (+ 64 procent), de dienstensector (+ 40 procent) en de zorg (+ 36 procent).

Wat betreft psychische klachten is de stijging nog aanzienlijker: bijna een verdubbeling. Daar spant de publieke sector de kroon, maar vooral onder het onderwijzend personeel was de enorme stijging van 153 procent het grootst.

Bij iVOX gaven vier op de tien Vlamingen aan dat hun werk vaak aan de gezondheid knaagt. Vooral voor vrouwen, kortgeschoolden en mensen met een relatief laag inkomen is dat een vaak voorkomende realiteit.

HOE WIL GROEN DAT AANPAKKEN?

'Groen heeft een plan met vijftien concrete maatregelen om het aantal burn-outs te verminderen en werk aangenamer te maken. In dat plan zit onder andere het herwaarderden van het ongemotiveerd tijdskrediet, het uitbreiden van het wettelijk verlof van 20 naar 25 dagen, en het recht op twee dagen structureel telewerken waar dat mogelijk is. Ook willen we het gewaarborgd loon bij ziekte verlengen van één naar drie maanden, het recht op disconnectie voor alle werknemers vastleggen en loopbaanques toegankelijker maken.' ■

Breng de begroting op orde 71 procent van de Vlamingen vindt vermogensbelasting toprioriteit ...

Met hetzelfde beleid stevent ons land in 2025 af op een begrotingstekort van 4,7 procent van het bbp, waarschuwde de Europese Commissie. Eind dit jaar staan we nog 'maar' 4,4 procent in het rood. Gevraagd naar welke mogelijkheden de voorkeur genieten om die overheidsfinancien gezonder te maken, verkiest een grote meerderheid van de Vlamingen een jaarlijkse belasting van minstens één procent voor vermogens boven één miljoen

euro. Zeven op de tien Vlamingen zet het in de top drie van de voorgesloten mogelijkheden, zes op de tien zelfs helemaal bovenaan.

Een overheid daarom ook zicht geven op het eigen kapitaal om te weten waar de grotere vermogens zitten, is voor een minderheid uit de steekproef uitgesloten. 44 procent van de mensen is er wel voor gevonden, dertien procent zegt er geen mening over te hebben.

... maar wil zeker niet raken aan sociale zekerheid, indexering of openbare diensten

Tegenover de grote meerderheid die vindt dat grote vermogens meer kunnen helpen om de overheidsfinanciën in evenwicht te krijgen, worden voorstellen om te snoeien in de sociale zekerheid, de indexeringen en publieke dienstverlening zeer koel ontvangen. Nauwelijks een op de vijf bevraagde mensen (18 procent) is akkoord om de pensioen-, ziekte- of werkloosheidsuitkeringen te verlagen voor een betere begroting.

Slechts een minderheid (17 procent) is bereid een automatische indexering van lonen, pensioen of uitkeringen over te slaan om de overheidsfinanciën gezonder te maken. Nog meer uitgesproken is de afkeer tegen besparingen in de openbare diensten zoals het spoor, bus, kinderopvang, zorg, politie of het gerecht. Daar zegt amper een op de acht mensen (13 procent) zich in te kunnen vinden.

HOE WIL VOORUIT DAT AANPAKKEN?

'Een gezonde begroting is belangrijk voor Vooruit. Maar een grote groep werkende mensen betaalt momenteel te veel belastingen, omdat een kleine groep vermogenden te weinig betaalt. Dat is niet fair. We moeten ons systeem eerlijker maken door de lasten op arbeid te verschuiven naar vermogen. Wij willen de effectentaks uitbreiden naar alle financiële vermogens boven het miljoen euro en de belastingen erop verdubbelen.'

'Vooruit heeft ook een compleet becijferd globaal plan om de begroting op orde te krijgen. Een inspanning van 20 miljard door een combinatie van hervormingen, besparingen en eerlijke bijdrage van de grootste vermogens. Voor rechtse partijen is een begroting op orde een stok om te slaan op wie nu al niet rondkomt. Om te besparen op hun gezondheid en hun koopkracht. De gewone man betaalt, de grootste vermogens profiteren.' ■

Oefenstemming

Leerlingen van het vierde, vijfde en zesde middelbaar van het Hartencollege in Ninove brengen hun stem uit voor de Vlaamse, federale en Europese kieslijsten als generale repetitie voor de verkiezingen op 9 juni. Het stembureau, de oproepingsbrieven en controlelijsten werden in goede banen geleid door de leerlingen zelf. Hoewel zestienjarigen op 9 juni enkel voor de Europese verkiezingen mogen stemmen, kreeg iedereen de kans om voor elke lijst te stemmen.

Het initiatief kwam van de leerkrachten geschiedenis en humane wetenschappen na vele vragen van leerlingen die voor het eerst worden opgeroepen om te stemmen. 'Verkiezingen zijn een belangrijk onderdeel van de democratie. De leerlingen deden stemtesten, voerden debatten en bestudeerden de partijprogramma's om zo goed mogelijk voorbereid te zijn', aldus Nele Sergooris, leerkracht cultuur- en gedragswetenschappen.

Meer dan 80 procent kwam ook effectief stemmen en de jongeren baseerden hun keuze vooral op klimaat, migratie en sociale gelijkheid. De uitslag wordt in de klas bekendgemaakt, besproken en geanalyseerd.

Lisa Simoens (18) voelt zich zekerder van haar keuze en roept alle jongeren op om te gaan stemmen. 'Het is zo belangrijk dat wij inspraak hebben.'

Foto Wouter Van Vooren

'Oudere dames staan soms te trillen van de zenuwen. Dan stel ik hen weer op hun gemak'

Op 9 juni trekken we, gewapend met een oproepingsbrief, massaal richting het stembureau. 'Een hoogdag van de democratie', vindt vrijwillige voorzitter Jef. Hij ziet er met plezier op toe dat het stemmen vlot verloopt.

→ Tekst **Lies Van der Auwera** → Illustratie **Peter Goes**

De gemiddelde burger slaakt een diepe zucht als een oproep om 'te gaan zitten' in de bus valt. Zo niet voor Jef. Hij meldde zich jaren geleden vrijwillig aan op het gemeentehuis. 'En daar waren ze best verrast, want meestal vinden ze geen volk.'

'Als voorzitter ben ik 's morgens om zeven uur aanwezig in het stemlokaal. De opstart van de dag is meestal vrij stressvol. Het kieslokaal opent om acht uur, vaak staat al een rij mensen aan te schuiven. Intussen moet ik toezien dat mijn bijzitters op tijd zijn en de eed afleggen. Pas dan mag ik de computers opstarten. En die zijn oud, ingewikkeld en traag.'

Smoezen

'Bijzitters selecteren? Daar heb ik zo mijn methode voor. Bij de vorige verkiezingen gaf de gemeente ons een lijst met namen van mogelijke bijzitters. Enkele weken voordien ga ik aanbellen bij een aantal mensen thuis. Zo heb ik de ochtend van verkiezings-

dag een gemotiveerd groepje en vermijd ik lange gezichten en slappe smoezen.'

'Tijdens mijn huisbezoekjes krijg ik uiteraard ook uitvluchten te horen. Een dame beweerde zo dat ze moest passen op de kinderen van haar zus, die zangeres is. Die was immers op tournee. Maar wie komt er de dag van de verkiezingen in mijn stemlokaal binnengewandeld? Die zangeres!'

Trillende handen

'Onder de vroege vogels zie je meestal wel wat vissers, die graag na het stemmen hun lijn gaan uitwerpen. Of mensen met andere plannen voor de dag, die er gauw vanaf willen zijn. Soms zie ik hier ook mensen binnenvallen die recht uit het café komen en niet al te nuchter zijn. Veel mensen zijn ook zenuwachtig. Oudere dames staan te trillen met hun brief in hun handen. Die angst van *Ik móét gaan stemmen want anders ... zit er goed in*. Mijn taak is dan om het ijs te breken en hen op het gemak te stellen.'

Pralines

'De sfeer erin houden is belangrijk. De bijzitters krijgen broodjes en soep, maar daar voeg ik graag nog wat aan toe. Zo nam ik al een doos pralines mee. Op momenten dat de rij wachten begint te zuchten, kan ik eens langsgaan met die doos. Sfeer verzekerd.'

'Ik nam ook al een keer mijn eigen koelkast mee, met een flesje cava erin dat we kunnen laten knallen op het einde van de dag. En mijn eigen stoelen

Verkiezingsdagen zijn voor mij echte ontmoetingsdagen.

→ VOORZITTER VAN HET STEM-BUREAU JEF

nam ik ook al mee. Zo zitten mijn bijzitters tenminste wat aangenaam in plaats van op zo'n harde stoel van de gemeente. Niet dat ik zelf tijd heb om te gaan zitten, ik loop de hele dag rond.'

Afgezakte broek

'Amokmakers heb ik nog niet gezien in mijn stemlokaal. De sfeer is altijd goed. Wel herinner ik me de passage van een bekende zanger in ons lokaal. Toen hij in het stemhokje stond, zagen we plots zijn broek tot op zijn enkels zakken. Om te lachen natuurlijk. Met opgetrokken broek en grote grijns kwam hij weer uit het hokje.'

'Doorgaans is het vollen bak in ons lokaal tot 13 uur, nadien valt het wat stil, op wat scoutsleiding na hun vergadering na. De deur sluit om 15 uur. Wat ik heerlijk vind aan zo'n verkiezingsdag? Hier passeert werkelijk de hele gemeente. Ik ben altijd heel betrokken geweest en ken heel veel mensen. Verkiezingsdagen zijn echte ontmoetingsdagen voor mij.' ■

*Jef is een schuilnaam

NU VERKRIJGBAAR

Nieuwe wegwijzer sociale wetgeving

De nieuwe wegwijzer sociale wetgeving van het ACV gidst je door het arbeids- en socialezekerheidsrecht. Daarnaast vind je er heel wat info in over opleidings-, tewerkstellings- en begeleidingsmaatregelen. ACV-militanten kunnen een gratis exemplaar opvragen in hun verbond om hun collega's op de vloer bij te staan. Ben je geen militant? Voor 9,50 euro ontvangen ACV-leden de wegwijzer, niet-leden betalen 14,50 euro. Stort op BE59 7995 5006 0326 met vermelding 'Wegwijzer' en eventueel ACV-lidnummer. ■

Betonne Jeugd wint Armoedeprijs

Vzw Betonne Jeugd kaapt de Prijs Armoede Uitsluiten van Welzijnzorg weg. Met die prijs belooft Welzijnzorg jaarlijks een werking die zich bijzonder onderscheiden heeft in de strijd tegen armoede. De editie van 2024 stond in het teken van dak- en thuisloosheid. Maar liefst 20.000 mensen in Vlaanderen leven in dak- en thuisloosheid. Vaak gaat het om verborgen dakloosheid, vertelt Hugo Beersmans van Woonzaak. 'Denk maar aan mensen die op een sofa slapen bij vrienden, overnachten in een auto, een tent, of in een tijdelijke opvangplek.' 'Het discours van mijn collega-minister Diependaele (N-VA) in de Vlaamse regering zit helemaal fout', erkende Vlaams minister van Armoedebestrijding Benjamin Dalle (CD&V) op de prijsuitreiking. 'Als ik zie dat hij mensen in een sociale woning meer wil laten betalen als ze geen werk hebben, weet ik dat hij niets begrijpt van armoedebestrijding. Dat dwingt net meer mensen in armoede.' ■

VACATURES (M/V/X)

ACV zoekt

- Juridisch stafmedewerker financiële dienst – Schaarbeek
- Interne auditor – Schaarbeek

~ hetacv.be/jobs

Beweging.net zoekt

- Provinciaal directeur – Vlaams-Brabant en Brussel
- Administratief medewerker beweging.net – Roeselare of Brugge
- Administratief medewerker Bewesol vzw – Roeselare of Brugge

~ beweging.net/vacatures

WSM zoekt

- Assistent programma's waardig werk wereldwijd – Schaarbeek

~ wsm.be/vacatures

Kwb zoekt

- Educatief medewerker – ondersteuner lokale groepen – regio Antwerpen fusiestad, rand en Rupelstreek
- Idem – regio Waas en Dender

~ kwbeensgezind.be/vacatures

Wetstraatjournaliste

Linda

De Win

gevat
in 5
woorden

Fake news

'Ik ben niet erg actief op sociale media. Ik gebruik voornamelijk X (het voormalige Twitter, red.) omdat je daar het snelst op de hoogte bent van groot nieuws. Het beangstigt mij wel dat heel wat mensen de traditionele nieuwsmedia niet meer volgen en alleen TikTok of Facebook bekijken. Wat er op die kanalen aan *fake news* de ronde doet, zoals over de coronavaccins, is hallucinant. Maar misschien moeten traditionele media ook wat in eigen boezem kijken en nagaan waarom zoveel mensen afgehaakt zijn. Ik denk dat wij de man in de straat wat vergeten zijn en wellicht te veel bericht hebben boven het hoofd van de mensen.'

Keurslijf

'Als je zo lang als verslaggever het parlement hebt gevolgd, denk je soms dat je het werk van een politicus ook wel zou kunnen doen, misschien zelfs beter. (lacht) Maar ik zou mij nooit laten verleiden om zelf op een lijst te staan. Ik zou het moeilijk hebben om in de pas te lopen en altijd de partijlijn te volgen. Partijdiscipline is natuurlijk wel nodig, maar soms moet je ook naar eer en geweten een voorstel van een oppositiepartij kunnen steunen, als het bijvoorbeeld over asbestslachtoffers of de partijfinanciering gaat.'

Grijs

'Aan het begin van mijn carrière had ik totaal niet de ambitie om politiek verslaggever te worden. Toen bestond de binnenlandredactie uit allemaal oude, saaie mannen in grijze pakken die in een klein rokerig kamertje achterin het BRT-gebouw zaten. (lacht) Ook de politiek was toen in mijn ogen een heel duffe bedoening. Gelukkig ben ik er toch voor gegaan, want het is eigenlijk best een kleurrijke en boeiende wereld!'

Stemmen

'Het beleid dat politici voeren bepaalt ons leven. Hoe hoog onze energiefactuur is, hoe snel we met de auto mogen rijden en ga zo maar door. Net daarom is het zo belangrijk dat iedereen zijn stem uitbrengt en zich informeert waarvoor de verschillende partijen écht staan en of die echt overeenkomen met de thema's die voor jou persoonlijk belangrijk zijn.'

Eenvoudiger

'Ik begrijp dat heel wat mensen zich zoekende of zelfs verloren voelen. Tegenwoordig vereist bijna elk aspect in je leven een bewuste keuze. Wanneer je vroeger in een katholiek gezin werd geboren, ging je naar een katholieke school, nam je deel aan het katholieke verenigingsleven ... De zuil waarin je geboren werd, bepaalde zowat je hele leven, je moest bijna nergens écht over nadenken. Ik vraag mij af of we jongeren voldoende helpen om hun weg te vinden in die steeds ingewikkeldere wereld.'

→ Tekst **Dominic Zehnder** → Foto **ID/Maarten De Bouw**

WEST-VLANDEREN

